

Kommentarer till muntliga redogörelser och samtal: Fritid *Skolverket*

Elev 1: En dag på fyrhjuling

Innehåll

Eleven har valt att berätta om sitt intresse för att åka fyrhjuling, under rubriken En dag på fyrhjuling. Eleven håller sig till ämnet och tar upp några aspekter av sitt intresse som instruktionen föreskriver. Eleven inleder sin redogörelse på ett positivt och tydligt sätt och åhöraren förstår utan problem vad framställningen kommer att handla om: "Hej och välkomna. Jag ska berätta om när vi kör fyrhjuling på min fritid". Det är en lyckad inledning som gör att man blir intresserad av vad som ska komma. Eleven berättar sedan om en dag när han tillsammans med sin pappa och farbror är ute och åker fyrhjuling. Innehållet blir tyvärr inte så fylligt på grund av att de olika aspekterna av elevens intresse inte utvecklas särskilt väl. Efter en fråga från elevens lärare berättar han något om hur det är att köra fyrhjuling. Det hade varit intressant att få veta mer om hur en fyrhjuling ser ut och fungerar eller hur själva åkandet går till.

Struktur

Eleven redogör enkelt med i huvudsak fungerande inledning, innehåll och avslutning. Inledningen är relativt kort men tydlig. Redogörelsen får sedan en något uppräknande karaktär: "och sen, och sen". Elevens avslutning framstår inte heller som lika genomtänkt som inledningen. Eleven tvekar om det han sagt räcker till och hans lärare rycker in med en fråga som besvaras och som sedan leder till redogörelsens avslutning.

Språk

I instruktionen till uppgiften står att eleven bör tänka på att åhörarna kanske inte vet något om den valda fritidsaktiviteten. Eleven har tagit fasta på det och frågar inledningsvis om alla vet vad en fyrhjuling är. Det verkar alla kamraterna göra, vilket eleven bekräftar med ett: "Ok, bra." Det här är ett exempel på hur eleven använder språket med relativt god anpassning till syfte och mottagare. Eleven använder även några ämnesspecifika ord och fraser, till exempel "90-kubik" och "byggga hopp".

Kommunikation

Eleven klarar relativt väl att tala tydligt och det är inga problem att förstå vad han säger. Elevens engagemang är inte att ta miste på. Dagar då det ska åkas fyrhjuling är högtidsstunder: "Det brukar va så att jag har svårt att somna på kvällen för att jag tycker det ska bli så roligt så då vaknar jag väldigt tidigt sen på morgonen också".

Helhetsbedömning av redogörelse och samtal

Sammantaget bedöms den här muntliga prestationen nå betygssteget D. Vi har i materialet inte möjlighet att publicera elevens samtal, men i denna kommentar kan något ändå nämnas. Eleven gör i samtalsdelen en insats som till övervägande del befinner sig på betyget C. Om hans redogörelse kan sägas samma sak. Eleven inleder på ett mycket piggt och intresseväckande sätt och har sedan ett i huvudsak fungerande innehåll i sin redogörelse. Eleven klarar väl att tala tydligt och att visa engagemang.

Elev 2: Längdskidåkning

Innehåll

Eleven berättar om sitt intresse för längdskidåkning. Hon håller sig till ämnet och har ett väl fungerande innehåll i sin redogörelse. Eleven tar upp tre relevanta aspekter av längdskidåkning: allmän information och tekniker, träning och matens betydelse. De två inledande avsnitten är informativa och välutvecklade. Den avslutande delen som handlar om matens betydelse kunde ha varit lite mer utvecklad, men eleven lyckas ändå göra det tydligt varför det är nödvändigt att äta bra om man ska bli bra i längdskidåkning.

Struktur

Inledningen är väl fungerande och skapar förståelse för vad redogörelsen ska handla om. Den ger även information om längdskidåkningens utbredning i landet. Strukturen i huvuddelen av redogörelsen är sedan mycket god och det är lätt att följa med i det som berättas. Avslutningen är möjligen inte lika genomtänkt som inledningen, men det är ändå tydligt att redogörelsen är slut.

Språk

Det är tydligt att eleven är mån om att hennes åhörare ska förstå vad hon pratar om. Vid två olika tillfällen vinnlägger hon sig om att kontrollera att det hon säger är begripligt. I inledningen berättar hon om längdskidåkningens utbredning: "Det är ganska ovanligt i Uppland, men det är väldigt vanligt högre upp i Sverige. Alltså, ja ni fattar, högre upp i Sverige". Här är det lätt att tänka sig att eleven söker ögonkontakt med sina åhörare och får bekräftelse.

Det andra tillfället när det är tydligt att eleven anpassar sin framställning är när hon berättar om vilket underlag skidåkning åks på: "Man åker längdskidor på snö, för alla kanske inte vet det". Det här är två exempel på hur eleven använder språket med god anpassning till mottagare och syfte.

Kommunikation

Eleven klarar relativt väl att tala tydligt. Någon gång talar hon för snabbt och det är då svårt att uppfatta vad hon säger. Eleven lyckas också relativt väl att visa engagemang i sin redogörelse.

Helhetsbedömning av redogörelse och samtal

Sammantaget bedöms den här muntliga prestationen nå betygssteget B. Vi har i materialet inte möjlighet att publicera elevens samtal, men i denna kommentar kan något ändå nämnas. Eleven gör i samtalsdelen en insats som till övervägande del befinner sig på betyget A. I sin redogörelse har eleven ett väl fungerande innehåll och håller sig till ämnet. Strukturellt fungerar inledning och huvuddel väl, medan avslutningen som visserligen är tydlig, men något kort, fungerar relativt väl. Eleven har en neutral ton i sin redogörelse, men det är ändå tydligt att hon har ett starkt engagemang för sin idrott. Dock är det vid något tillfälle svårt att höra vad eleven säger.

Elev 3: Spela keyboard

Innehåll

Eleven berättar om sitt intresse för att spela keyboard och redogör med ett i huvudsak fungerande innehåll. Redogörelsen handlar om hur eleven blev inspirerad att börja spela keyboard. Hon berättar om hur hon fick pröva på att spela i skolan, såg filmklipp på youtube och så småningom också fick en egen keyboard att spela på hemma. Eleven motiverar också sitt val av instrument med att "keyboard är enklare instrument än de andra" och "det är enkelt att lära sig noterna". Eleven håller sig till ämnet även om inledningen är något spretig. Även där handlar det dock om fritidsintressen som hon har: "titta på tv", "spelar dator". Resten av redogörelsen rör sig kring keyboardspelandet.

Struktur

Inledningen är kort och fokuserar inte direkt på det valda ämnet. I stället berättar eleven om två andra fritidsintressen, innan hon kommer till keyboardspelandet. Trots detta får inledningen sägas vara tillräckligt tydlig. Redogörelsens struktur är i huvudsak fungerande även om eleven blandar de punkter som handlar om inspiration och de som handlar om att lära sig att spela keyboard.

I sin avslutning har eleven kanske tänkt säga något mer om keyboardspelandet, men i provsituationen kommer hon inte

på vad och i stället kommer ett "slut" som avslutning på redogörelsen. Eleven gör här alltså det nödvändigaste, nämligen att markera för åhörarna att redogörelsen är över.

Språk

Eleven använder språket med viss anpassning till mottagaren. Hon berättar fullt begripligt om varför just keyboard har blivit hennes instrument. I något avsnitt är det inte lika lätt att förstå vad eleven menar, till exempel att hon är självlärd, att ingen har lärt henne, bara skolan. I huvudsak uttrycker sig ändå eleven begripligt.

Kommunikation

Eleven klarar i viss utsträckning att tala tydligt. Ibland talar hon lite tyst och blir någon otydlig. Engagemanget får också sägas finnas i den här framställningen, kanske inte genom några "stora gester", men det är ändå lätt att förstå att detta är något som eleven är mycket intresserad av och som hon vill fortsätta att syssla med på sin fritid.

Elev 3: Samtal

Kommunikation

Eleven upprätthåller i viss mån samtalet genom att lyssna, ställa frågor eller turas om. Hon deltar bitvis sparsamt i samtalet, men det är uppenbart att hon lyssnar på de andra på så sätt att hon ibland håller med om vad någon har sagt, ibland bidrar med ett inlägg i samtalet. På så sätt för också eleven samtalet framåt. Vid ett tillfälle ställer hon en fråga utöver de förtryckta diskussionsfrågorna. Hon har svårt att tro att en av kamraterna aldrig har velat hämnas på någon och uttrycker ett förvånat: "Aldrig?" Det är annars inte helt vanligt att elever ställer regelrätta följdfrågor till varandra i sådana här sammanhang.

Innehåll

Eleven håller sig till ämnet och framför också egna tankar och bidrar med egna erfarenheter. I frågor som ger utrymme för svar av mer resonerande karaktär, framför eleven också egna tankar med till viss del underbyggda svar.

Språk

Eleven använder språket med viss anpassning till syfte och sammanhang. Hon uttrycker sig begripligt och anstränger sig i viss mån för att också utveckla sina tankegångar, till exempel i det avsnitt då hon berättar om en gång när hon blev arg.

Helhetsbedömning av redogörelse och samtal

Sammantaget bedöms den här muntliga prestationen motsvara matrisens krav för betygssteget E. Eleven redogör med ett i huvudsak fungerande innehåll och en i huvudsak fungerande struktur.

Hon använder språket med viss anpassning till syfte och mottagare och detta gäller också för samtalsdelen. Vidare upprätthåller eleven i viss mån samtalet genom att lyssna, ställa frågor eller turas om. Hon håller sig till ämnet och bidrar med egna tankar med till viss del underbyggda resonemang. Redogörelsen är något kortare än de föreslagna 2-3 minuterna, men det har inte någon avgörande betydelse för bedömningen så länge eleven löser uppgiften.

Elev 4: Taekwondo

Innehåll

Eleven berättar i sin redogörelse om sitt intresse för kampsporten taekwondo. Eleven håller sig till det valda ämnet och tar upp ett antal aspekter av sitt intresse. Detta är en informationstät redogörelse och eleven vet mycket om sin idrott. Eleven redogör med ett väl fungerande innehåll. Han gör till exempel jämförelser med andra kampsporter och berättar om taekwondos historia med specifika årtal och fakta om grundaren. Med viss humor berättar eleven också att inte ens grundaren av taekwondo nådde den högsta nivån innan han dog. "Han kom på en sport som han inte fick högsta grad själv i".

Struktur

Inledningen är tydlig och innehåller en kort historik om taekwondo. Huvuddelen är sedan något ostrukturerad, till exempel i avsnittet om gradering. I avslutningen återkommer eleven till hur mycket han tycker om att träna taekwondo och att det är därför som han har valt att berätta om det. Det är ett personligt sätt att avsluta en redogörelse på och har också en något sammanfattande karaktär. Sammantaget är strukturen i redogörelsen relativt väl fungerande.

Språk

Eleven använder språket med god anpassning till syfte och mottagare. Han berättar ingående om idrottens historik och gradering och även om det blir lite otydligt vid något tillfälle så är det tydligt att eleven är mån om att åhörarna ska förstå. Detta sker till exempel genom att han omformulerar sig eller upprepar det han sagt.

Kommunikation

Eleven visar engagemang i sin redogörelse och för sitt ämne. Det märks till exempel i hans sätt använda rösten. Ibland använder eleven också tonfall för att till exempel förtydliga något som är viktigt för åhöraren att förstå. Någon gång talar eleven för fort och blir då något otydlig.

Elev 4: Samtal

Kommunikation

Eleven upprätthåller samtalet väl genom att lyssna, ställa frågor och turas om. Han lyssnar på sina kamrater vilket blir tydligt särskilt genom de anknötningar han gör till vad kamraterna har sagt, men också genom hummanden och genom att säga att han håller med.

Innehåll

Vid flera tillfällen under samtalet så formulerar eleven egna tankar som ibland bygger på vad en kamrat har sagt, men ibland också är "nya" tankar eller idéer. Han uttrycker sig inte alltid med stor säkerhet, men lämnar på så sätt utrymme för kamraterna att bidra med sina tankar i frågan. Ett sådant inlägg inleds typiskt med: "Jag gissar att det kanske är nån från laget". Eleven vidareutvecklar också sina tankar vid några tillfällen under samtalets gång. Sammanfattningsvis håller sig eleven till ämnet och fördjupar eller breddar innehållet genom väl underbyggda resonemang.

Språk

Eleven använder språket med god anpassning till syfte och mottagare. Det är också tydligt att han är mån om att göra bra ifrån sig. Han deltar i samtalet och anstränger sig för att förklara så att kamraterna ska förstå vad han menar. På så sätt bidrar han också till att alla i gruppen kan prestera väl.

Helhetsbedömning av redogörelse och samtal

Sammantaget bedöms den här muntliga prestationen nå betygssteget B. Elevens redogörelse har ett väl fungerande innehåll och strukturen är relativt väl fungerande. Eleven använder språket med god anpassning till syfte och mottagare och detta gäller både i redogörelse och i samtal. Vidare upprätthåller eleven samtalet väl genom att lyssna och turas om. Eleven håller sig till ämnet och fördjupar och breddar också samtalet i flera av sina inlägg. Elevens redogörelse är något längre än de föreslagna 2-3 minuterna, men det har inte någon avgörande betydelse för bedömningen så länge eleven löser uppgiften.